

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 584
van **LUDWIG VANDENHOVE**
datum: 20 april 2021

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Psychische problemen bij hulpbehoevende ouderen - Aanpak

Uit de recente 'barometer 60+' van de Koning Boudewijnstichting blijkt dat 22% van de 60- tot 84-jarigen die niet zorgbehoevend zijn, bij niemand terecht kunnen in geval van psychische problemen. De Vlaamse Ouderenraad geeft aan dat de percentages bij 84-plussers en bij ouderen die zorgbehoevend zijn, nog hoger liggen. De Vlaamse Ouderenraad heeft nu de campagne 'Kopzorgen Verdienen Zorg' gelanceerd.

1. Hoe reageert de minister op deze cijfers?
2. Heeft de minister specifieke plannen om psychische bijstand voor ouderen uit te breiden en/of laagdrempeliger te maken? Aan welke maatregelen denkt hij? Is in een specifieke aanpak voorzien voor personen die nog thuis verblijven en zij die in een woonzorgcentrum wonen?
3. In hoeveel financiële middelen voorziet de minister nu voor deze specifieke problematiek? Hoeveel geld plant hij eventueel uit te trekken voor extra en/of nieuwe maatregelen?
4. Voorziet de minister in concrete acties naar gemeenten en/of andere organisaties om meer aandacht te besteden aan deze specifieke problematiek?

ANTWOORD

op vraag nr. 584 van 20 april 2021

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. Deze cijfers zijn verontrustend. Aandacht voor psychische problematieken en het voorzien in een toegankelijk, laagdrempelig aanbod is één van de klemtonen in mijn beleid.

We maken daarom deze legislatuur werk van een geactualiseerd ouderenbeleidsplan met specifieke aandacht voor intergenerationale samenwerking. Eenzaamheid is onder andere één van de thema's die extra aandacht zullen vragen in dit plan. Daarnaast willen we er voor zorgen dat ouderen niet geïsoleerd worden benaderd.

2. We willen u graag onder de aandacht brengen dat er zowel vanuit de Vlaamse als federale overheid een aantal initiatieven opgezet zijn om de oudere populatie te ondersteunen.

Hieronder vindt u een overzicht van verschillende initiatieven specifiek gericht naar ouderen.

Luisterend oor voor bewoners van voorzieningen

Bewoners in residentiële voorzieningen kunnen in bepaalde omstandigheden meer nood hebben aan een luisterend oor. Ze kunnen daarvoor niet altijd terecht bij hun familie, vrienden en begeleiders. Soms kan het hen helpen om met iemand van een externe dienst te praten, die hen een luisterend oor biedt. Dit externe aanbod wordt mooi weergegeven in een beknopte en overzichtelijke [flyer](#) die voorzieningen kunnen gebruiken en verspreiden via hun eigen communicatiekanalen.

Versterking van het aanbod psychosociale bijstand op de eerste lijn

Naar aanleiding van de Covid-19 pandemie kende de Vlaamse Regering op 17 juli 2020 ca. 1,5 miljoen euro extra toe aan de centra voor algemeen welzijnswerk (CAW) voor de versterking van hun aanbod aan psychosociale bijstand op de eerste lijn, en dit voor de periode van 1 juli 2020 tot en met 31 december 2020. Vanaf 1 januari 2021 worden deze middelen regulier toegekend, het gaat om een bedrag van 3,3 miljoen euro op jaarbasis. Met de versterking van dit aanbod willen we inspelen op de noden en signalen die naar boven komen in het kader van psychosociale ondersteuning tijdens en na Coronatijden.

Iedereen, dus ook ouderen, kan namelijk gratis bij een CAW terecht met vragen en problemen over welzijn.

In dit kader maken de CAW ook duidelijke afspraken binnen de zorgraden van de eerstelijnszones.

De CAW zijn daarnaast ook partner in het project Kopzorgen.

Pilootprojecten ELP ouderen Vlaamse overheid

Sinds maart 2019 zijn er in Vlaanderen 6 pilootprojecten eerstelijnspsychologische functie (ELP) voor ouderen, gezien het aanbod voor ouderen op dat moment nog onbestaande was. Deze projecten werden toegekend aan zes eerstelijnszones.

Deze ELP heeft binnen het werkingsgebied drie grote opdrachten; het verstrekken van laagdrempelige, kortdurende en vlot toegankelijke zorg, een nauwe samenwerking met zorgverleners verzekeren en uitbouwen van een lokaal netwerk van actoren binnen en buiten de zorgsector en het ondersteunen van de partners binnen en buiten de zorgsector om psychologische problemen te leren herkennen.

Jaarlijks is er voor elk project een subsidie voorzien van 75.833 euro (454.998 euro in totaal voor de 6 projecten).

Projecten ELP ouderen federale overheid

De federale overheid heeft sinds maart 2019 een terugbetaling voorzien van maximum 8 consultaties bij een eerstelijnspsycholoog voor de doelgroep volwassenen (18 jaar tot 65 jaar). De psychologen die ingetekend hebben op deze terugbetalingsmogelijkheid zijn in hun regio verbonden aan de netwerken geestelijke gezondheid voor volwassenen.

In het voorjaar van 2020 heeft de federale overheid de beslissing genomen om, naar aanleiding van de extra uitdagingen die de Coronacrisis met zich meebrengt, de terugbetaling voor een aantal consultaties bij een eerstelijnspsycholoog, uit te breiden naar de doelgroepen kinderen en jongeren en ouderen.

De **Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)** beschikken ook over ouderenteams. Ouderen kunnen, na doorverwijzing, terecht in een CGG voor gespecialiseerde hulpverlening. De CGG beschikken ook over teams die outreachend werken naar bijvoorbeeld woonzorgcentra. De capaciteit van de CGG hebben we sinds december 2020 structureel versterkt met een jaarlijks budget ter hoogte van 4,8 miljoen euro. Deze verhoging van capaciteit komt alle leeftijdsgroepen ten goede, ook ouderen.

De campagne 'Kopzorgen Verdienen Zorg' van de Vlaamse Ouderenraad zal ook beleidsaanbevelingen opleveren, waar we ook verder mee aan de slag zullen gaan.

3. Zie antwoord op vraag 2 en vraag 4.

4. **De lokale dienstencentra (LDC)** hebben in het nieuwe Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 de rol van kernactor binnen de zorgzame buurt toebedeeld gekregen. De opdrachten en erkenningsvoorwaarden van het lokaal dienstencentrum zijn dan ook grondig geactualiseerd, waarbij de focus meer komt te liggen op het stimuleren van de sociale cohesie in de buurt en het tegengaan van vereenzaming en sociaal isolement. Het lokaal dienstencentrum krijgt ook een belangrijke rol in het voorkomen van (toenemende) zorgafhankelijkheid door het bevorderen en ondersteunen van zelfregie, participatief werken, empowerment, ontmoeting en sociaal contact. Het lokaal dienstencentrum is laagdrempelig en ingebed in de buurt, en heeft een verbindende functie tussen haar gebruikers, hun netwerk en hun ruimere omgeving en kan zo haar gebruikers de juiste ondersteuning bieden of ernaar toeleiden. Het is de bedoeling dat het lokaal dienstencentrum haar aanbod uitwerkt op basis van de resultaten uit een buurtanalyse (met prioritaire aandacht voor mantelzorgers, kwetsbare personen en ouderen), en bijdraagt aan de uitvoering van het lokaal sociaal beleidsplan dat onderdeel is van de meerjarenplanning van het lokaal bestuur.

De subsidie-enveloppe voor de lokale dienstencentra bedraagt gemiddeld genomen 35.000 euro per jaar (het bedrag is verschillend voor openbare, private en Brusselse LDC).

Wat betreft de openbare lokale dienstencentra (80% van de erkende lokale dienstencentra worden uitgebaat door een openbaar bestuur), zal in kader van VIA-6 akkoord een extra impuls worden gegeven voor kwaliteit binnen de lokale dienstencentra. Deze extra middelen (4.961,77 euro per LDC) kunnen worden gebruikt om in meer personeel te voorzien dan de verplichte 0,5 VTE of om externe expertise in te schakelen voor bv. de opmaak van een buurtanalyse.